Tuinen van Leeuwenbergh

Nieuwsbrief - Zomer 2017

Bij dit nummer

door Veronica Hekking namens de redactie

Het weer van dit jaar kon niet afwisselender zijn. 2017 begon flink koud met regelmatig nachtvorst, gevolgd door een fris voorjaar, daarna droge en warme dagen. Tuinieren vereist oplettendheid. Groene vingers ontstaan door goed te kijken en ja er is ook enige inspanning vereist. 'Helaas' verzuchten sommigen en anderen zijn blij hun energie en creativiteit kwijt te kunnen op het aan hun toevertrouwde stukje grond. Een van die enthousiaste tuiniers is Carrie Keij. Carrie komt de redactie versterken na terugtreden van Annet de Rooij en Marjan de Ridder. Samen met haar dochter tuiniert zij met plezier. Ook schrijven en redigeren is haar toevertrouwd.

In dit nummer volgen wij de twee dochters (8 en 11 jaar) van Lisette Krul en haar man Eduard Evenblij die met veel plezier hun sla, worteltjes en sperzieboontjes verzorgen. Niet alles lukte want een konijn at mee, maar de sperzieboontjes smaakten heerlijk. Henny Touwen vertelt over het prille begin van tuinvereniging Leeuwenbergh en haar prachtige dubbele tuin. Zij verzorgt samen met een vriendin een onwaarschijnlijke hoeveelheid planten en een prachtig gazon. De moestuin stond en staat vol bijzondere groenten zoals kousenband, artisjok, kievitsboon, snijbiet, zuring, gele en paarse bonen. Vraag maar of je een keer mag komen kijken.

Ook dit jaar trokken de padden en kikkers uit de tuinen en het stukje bos van ons complex naar de sloot aan de andere kant van de Elzenlaan, met alle gevaar van dien. In de bosstrook huizen meer beestjes, wij signaleerden het bonte zandoogje, de bonte specht, merels, koolmeesjes, bijen en andere insecten. Meer over dat bos in het stukje 'Van kruidentuin tot bos'. In de rubriek GGGG (gelezen, gezien, gezaaid en gehoord) tenslotte vindt u diverse tips en adressen.

Graag ontvangen wij van u suggesties voor de inhoud van de volgende nieuwsbrief.

In deze nieuwsbrief

Januari 1981. Een terugblik na 35 jaar	2
Jaarlijkse padden- en kikkertrek	3
GGGG gelezen, gezien, gezaaid en gehoord	4
Van kruidentuin tot bos	6
Kinder(moes)tuintjes	8
De tuin van Museum Voorlinden	9
Vier seizoenen Leeuwenbergh - Fotoreportage	11
Ontwerper m/v gezocht	15
Colofon	16

Januari 1981. Een terugblik na 35 jaar

door Henny Touwen (tuin 83-84)

Januari 1981: in de krant staat een artikel over het oprichten van een tuincomplex bij ons in de buurt. Het voetbalveld van Wit-Blauw is de aangewezen plek en mijn man Tinus en ik gaan naar de voorlichtingsmiddag. Hij als hoofdleider van de schooltuinen in Rijswijk en ik als 'prettig gestoord' bij alles wat groeit en bloeit, twee tuinen bij ons huis met minstens 100 kamerplanten en een klaslokaal vol groen. Wij denken hetzelfde: 'Dit wordt nog leuker!'

Ook onze drie kinderen worden enthousiast gemaakt en in april wordt het voetbalveld omgespit tot tuincomplex. De kinderen helpen bij de aanleg van leidingen bij de kantine en het ontginnen van de tuin. Dezelfde zomer groeien er al boontjes en kroppen sla en fruitboompjes worden geplant. In september komt het huisje en we gaan als bouwvakkers aan de gang. Iedereen helpt iedereen en zodoende gaan de daken er steeds sneller op.

Al snel zijn vrienden, familieleden en bekenden eraan gewend dat, 'niet thuis aan de Vliet' meestal betekent 'wel thuis op Leeuwenbergh'. Jaar op jaar zien we de tuin groeien, maar vooral de indeling is van het grootste belang. Die is dan ook in 36 jaar niet veranderd. Met onze buren, die tevens onze vrienden zijn maken we één groot grasveld waar de zeven kinderen de ruimte hebben. In 1997 houden de buren er mee op en huren wij de tuin erbij zodat we ruimte krijgen voor onze kleinkinderen. We hebben een druk sociaal leven en dan is het heerlijk toeven

op deze rustige plek. We voelen ons rijk gezegend als we 's nachts naar de sterrenhemel kijken met familie en vrienden. Barbecues, kampvuur, bij de accordeon zingen met de kleinkinderen, de milieugroep op bezoek, rondleiding met lezing, het kan allemaal in Gods vrije natuur.

Wat doe ik zoal in de tuin? Nu mijn man er niet meer is, wordt het groot onderhoud wel moeilijker voor mij, maar gelukkig zijn er lieve mensen die mij helpen. De tuin is voor driekwart siertuin en de rest is moestuin. Het moesgedeelte is vanaf het begin afgescheiden door vruchtbomen en een buxushaag en het enorme gazon geeft rust aan de tuin. Mijn vriendin Elly zorgt voor het gazon en de paden en ik bekommer mij om 'het groen'. Ik houd van bijzondere groenten zoals kouseband, artisjok, kivietsboon, snijbiet, zuring en gele en paarse bonen. Ook de kiwi is een blikvanger met prachtige bloesem en heel veel vruchten waarvan ik tot februari vaak kan eten. De vijgen hebben hun weg naar medetuinders al gevonden en zo smullen we wat af.
Ik hoop nog heel veel vrienden en medetuinders te begroeten en veel goede gesprekken te hebben. Ook voor adviezen mag iedereen langskomen en vooral om te zien hoe prachtig de schepping is.
Een lieve groet van Henny Touwen.

Henny Touwen (tuin 83-84)

Jaarlijkse padden- en kikkertrek

door Paul Daeleman, coördinator paddentrek Park Leeuwenbergh en Veronica Hekking. Met dank aan RAVON

Pad met jong, voorjaar 2017 Foto: Peter van Leeuwen

In Park Leeuwenbergh en vooral op tuincomplex Leeuwenbergh vinden veel padden, kikkers en salamanders een veilig onderkomen. Zomers horen we het luidruchtige gekwaak, springen kikkers in en uit vijvertjes en duiken de sloot in. De glooiende slootkant maakt het makkelijk in en uit de sloot te komen. Padden houden zich schuil onder stapeltjes takken of opgeschoten planten. In de tuinen en in bosstrook langs de Westvlietweg overwinteren ze op beschutte plekjes. Ze verschuilen zich in boomholtes, onder een dik bladerdek of in de takkenrillen in het bos. Ook graven zij zich in op een rustig plekje. In het vroege voorjaar komt er actie. Met gevaar voor eigen leven steken ze de

bord op de Elzenlaan Foto: Caroline

Elzenlaan over. De combinatie van temperatuur (minimaal 6°C) en luchtvochtigheid (hoe natter hoe beter) zijn belangrijk voor het op gang komen van de paddentrek. Zodra het zacht en vochtig weer is, haasten zij zich rond schemertijd richting de sloot aan de Elzenlaan om daar te paren.

Paul Daeleman is actief in de zes jaar geleden opgerichte Paddenwerkgroep Park Leeuwenbergh (PL). Sindsdien is hij coördinator van de werkgroep paddentrek. In 2016 deden er 18 vrijwilligers mee die dagelijks hun rondes liepen, waaronder ook ons tuinlid Jan Zuiderwijk. De trek startte toen pas rond 21 maart. Dit jaar ontwaakten de padden en kikkers wat vroeger, de eerste pad werd overgezet op 2 februari. Maar door het droge weer in februari en maart trokken er weinig padden, kikkers en salamanders de weg over. Wat betekent dat voor de voortplanting? Op die vraag antwoordde een medewerker van Ravon, de onderzoeks- en kennisorganisatie voor amfibieën, reptielen en vissen, het volgende. 'Er zullen dan minder eieren zijn afgezet maar de kansen van de larven die wel geboren worden kunnen toenemen, er is immers minder concurrentie van soortgenoten. Mogelijk dat er uiteindelijk evenveel larven opgroeien'. Dit kan eventueel in een volgend jaar worden gecompenseerd, voegt hij er aan toe. Veel soorten amfibieën ondergaan die natuurlijke fluctuaties. Bij aanhoudende droogte zal een populatie daar wel hinder van gaan ondervinden. Nu maar hopen op veel regen.

Paul Daeleman vertelde dat het merendeel van de overgezette padden, kikkers en salamanders hun leefgebied hebben in de tuinen en het bos van ons tuincomplex. Op een andere locatie aan het einde van de Lindelaan en op andere plekken in Park Leeuwenbergh werden slechts af en toe dieren gezien. Dit bewijst het belang van het tuincomplex voor de padden- en kikkerpopulatie in Park Leeuwenbergh. Daeleman ziet het liefst dat de Elzenlaan tijdens de paddentrek geheel voor auto's wordt afgesloten maar ook dit jaar is dat nog niet gelukt. Hopelijk helpt het 30 km bord dat jaarlijks tijdens de paddentrek wordt opgehangen. In ieder geval reageren automobilisten tot nu toe positief, op een enkeling na die stevig op het gaspedaal trapt.

Cijfers padden- en kikkertrek

De volgende aantallen dieren werden in 2017 geteld in Park Leeuwenbergh:

	Padden levend	Padden dood	Kikkers levend	Kikkers dood	Salamanders levend	Salamanders dood
Door de vrijwilligers	307	33	40	5	8	-
Door wijkbewoners	13	-	-	-	3	-
Totaal	320	33 [9,3%]	40	5 [11 %]	11	-

Vergelijking met voorafgaande jaren

Jaar	padden	kikkers	salamanders
2017	307	40	8
2016	549	54	13
2015	504	148	12

Link naar het volledige document met alle cijfers op de website.

GGGG gelezen, gezien, gezaaid en gehoord

door Veronica Hekking

Gelezen

Zomerse vlinders

Geen zomer zonder vlinders. Een vlinder die zich opwarmt in de zon, of van bloem naar bloem zweeft, geeft een heerlijk zomers gevoel. De verschillende rupsen en vlinders stellen eigen eisen aan hun leefomgeving. Zowel vlinders als rupsen zijn kieskeurig. Vlinders leggen de eitjes op een geschikte waardplant, een plant die de rups graag eet. Die waardplanten vormen als rupsenvoedsel een onmisbare schakel in de ontwikkeling van ei tot vlinder. Dat kunnen gewone huis-, tuin- en keukenplanten zijn als de brandnetel of klimop. De brandnetel trekt als waardplant circa vijftig vlindersoorten aan, waaronder de kleine vos, de atalanta en de dagpauwoog. De laat bloeiende klimop is voor de vlinder nuttig omdat zij voor een langere voedselcyclus zorgt. Dat geldt ook voor

uitheemse planten die vaak op andere momenten bloeien dan de inheemse. Als de rups eenmaal vlinder is geworden, gaat zij op zoek naar nectarrijke bloemen. Die moeten ze in hun omgeving zien te vinden om niet te veel energie te verliezen.

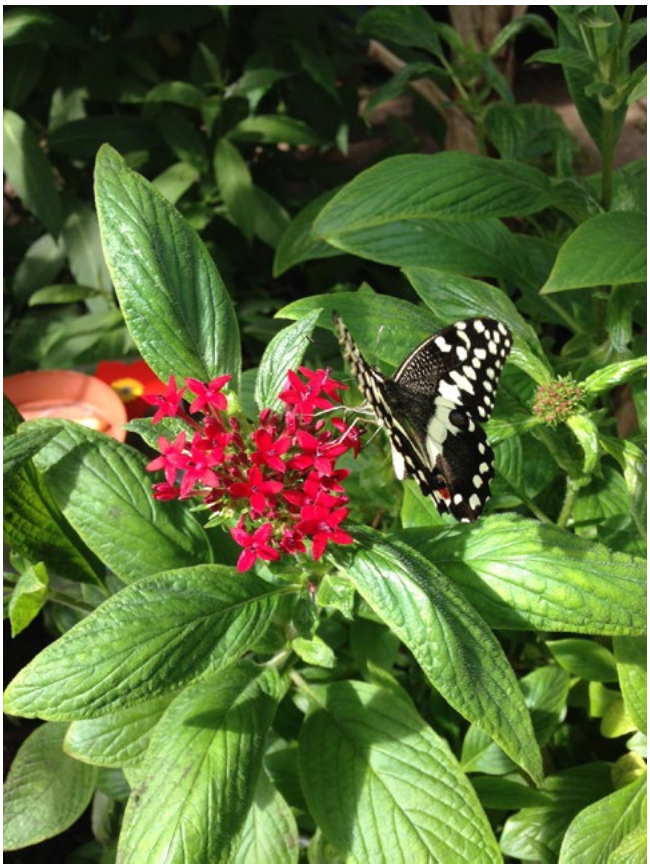

Zwarte Zwaluwstaart, Hortus Amsterdam 13.04.2017
Foto: Veronica Hekking

Let op: niet alle bloemen bevatten nectar. Planten die gekweekt worden om grote bloemen voort te brengen - zoals begonia's - bevatten weinig nectar.

Nuttige tips van de Vlinderstichting voor een vlinderrijke tuin: zorg voor gevarieerde beplanting, warme plekjes en beschutting in de winter.

Johan Possemiers, 'Zo krijgt u meer vlinders in uw tuin', aanwezig in de Openbare Bibliotheek.
www.vlinderstichting.nl
www.marechal.be/vragen/ik-wil-graag-vlinders-in-mijn-tuin-hoe-kan-ik-dit-bereiken

Gezien

Arboretum Trompenburg, Rotterdam

Arboretum Trompenburg Rotterdam

Nederland kent een flink aantal bomentuinen of arboreta. Vlakbij Den Haag is in Delft een arboretum te vinden in de Delftse Hout, bij Doorn ligt het Von Gimborn Arboretum en Rotterdam heeft Trompenburg. Een arboretum is een bomentuin, maar ook voor plantenliefhebbers is er in Trompenburg veel te genieten. Ieder voorjaar vinden er de voorjaarsplanten-dagen plaats. Tussen bloeiende rododendrons, azalea's, varens en wilde hyacinten staan gespecialiseerde kwekers met bijzondere bollen (Hein Meeuwissen, Van Tubergen), bos- en schaduwplanten (De Boschhoeve). Bij kwekerij Pieters Planten vond ik knikkend nagelkruid dat in vochtige bossen groeit, evenals monnikskap (Aconitum). De kweker Pieter Nijhoff is een dubbeltalent. Als 'professionele liefhebber' kweekt hij planten naast zijn baan in de ict. Het vak leerde hij onder anderen van de ervaren kweker, Coen Janssen. Van de aanwezig kwekers krijg je op al je vragen deskundig en enthousiast antwoord. Wat is de 'juiste standplaats', wat is 'weinig zon', hoe zorg je ervoor dat een viooltje uit de Pyreneeën het ook hier gaat doen. De meesten van hen zijn geboren vertellers en nemen graag de tijd voor je.
Een groep zaailiefhebbers zorgt in Arboretum Tompenburg voor bijzondere, onalledaagse eenjarigen, veel verschillende tomaten en meer lekkers. Jaarlijks begin mei te koop.
Voorjaarsplantendag: steeds in mei

Najaarsmarkt: in september met bollen, knollen en bijzondere herfstplanten.
Kerstmarkt: in de maand december
Adres: Honingerdijk 86, Rotterdam
www.trompenburg.nl

Gehoord: Geluidenboek

'Herkennen van vogels is vooral het herkennen van hun zang en hun roepgeluidjes. In het veld merk je de meeste vogels pas op als ze roepen of zingen, anders zie je ze vaak niet eens tussen de bladeren of hoog in de lucht. 'Iedereen die meer van vogels wil weten, zou zich in elk geval de geluiden van de bekendste soorten eigen moeten maken', luidt het advies van vogelkenner en vogelfotograaf Adri de Groot. Wie zich aanmeldt voor zijn 'Vogeldagboeken' krijgt niet alleen wekelijks zijn digitale vogeldagboek met prachtige foto's en informatieve bijschriften. Je kunt meteen doorklikken naar het Geluidenboek met vogelgeluiden.

De Vogeldagboeken © van Adri de Groot, impressies van flora en fauna: www.vogeldagboek.nl
Interview met Adri de Groot in de 'Volkskrant', 3 mei 2016, p. 4-6.

Gezaaid: adressen voor zaailiefhebbers

* http://beweegt.velt.be/zadenwerkgroep/2354/linksnaarheelveelzadeninfo
Hier zijn ook links naar instructieve video's te vinden.
* De Bolster, biologische zaden. Produceert zaden van meer dan 350 soorten groenten, kruiden, bloemen, groenbemesters en kiemgroenten in eigen teelt. Op deze site veel teelttips: www.bolster.nl
* Zaaiclub Walcheren, zadenlijst, praktische zaaitips en plantenfoto's: www.zaaiclubwalcheren.nl
* De Morgenster-Zaden, is een initiatief van een toegewijde liefhebster van inheemse planten. Zij verzamelt de zaden en biedt die aan op haar website: www.allesduurzaam.nl/verkooppunten/verkooppunten_item/t/de_morgenster_zaden.
* Informatieve site met gedetailleerde zaai-instructies, zaaikalender, beschikbare zaden om voor een prikje te bestellen en informatie over zaaien per soort: www.zaaisite.nl.

Van kruidentuin tot bos

door Veronica Hekking

In het prille begin van tuincomplex Leeuwenbergh (1981) was er geen boom te bekennen en scheen de zon vol op de strook langs de Westvlietweg. Dit ongebruikte lapje grond vormde de ideale plek voor de aanleg van een kruidentuin. Na enige tijd verdween die, een mooi bemost stenen muurtje verwijst nog naar die tijd. Talloze zaden van essen en esdoorns dwarrelden neer op de vruchtbare grond en schoten de lucht in. Ook enkele wilgen, kornoeljes en vlierbessen vonden een plek. De zon verdween maar er ontstond opnieuw een ideale plek. Ditmaal niet alleen voor kikkers, padden en enkele salamanders maar ook voor brandnetels, zevenblad, kleefkruid en bramen. Brandnetels zijn nuttig, ze vormen de waardplant voor veel rupsen zoals de dagpauwoog, de kleine vos en het landkaartje. Tegelijkertijd zijn het woekeraars die alle andere planten verdrijven.

Tijd om er – met mate - wat aan te doen, de woekeraars worden daarom binnen de takkenrillen bestreden en daarbuiten gespaard. Met de brandnetels op het terrein van Dorrepaal bieden ze als waardplant voldoende voedsel en schuilplaats. Wat voor brandnetels geldt, geldt ook voor bramen. Egels, padden en kikkers vinden in die wirwar van stengels en blad onderdak. Maar als de bramen zich woekerend over alle andere planten draperen, krijgen die geen kans. Om ruimte te scheppen worden ook de talloze zaailingen van de vlierbes, kornoelje, els en esdoorn gerooid. Veel sneller dan verwacht wordt het resultaat zichtbaar.

Foto: Bijenhotel in aanbouw: Anna van Stuijvenberg (tuin 43) en Annet de Rooy (tuin 14), februari 2015. Het insectenhotel in het bos werd gebouwd door Annet de Rooy (tuin 14), Veronica Hekking en Anna van Stuijvenberg (tuin 43) die later samen met haar partner Jacques Martens de nodige gaten heeft geboord in het harde hout. Ook John Staal (tuin 66) schoot met zijn boor te hulp. Als het meezit komt er misschien een bijenvolk in het bos

Mariëtte Mulder (tuin 2) maakte de bijgaande tekening en Peter van Leeuwen (tuin 85) is de hoffotograaf van het bos.

In het vroege voorjaar van 2015 staat het bos voor het eerst vol sneeuwklokjes en verschijnt op het houthaksel de zeldzame voorjaarshelmbloem (Corydalis solida). Wat later volgt een blauwe waas van vergeet-mij-nietjes. Komend voorjaar zullen de salomonszegels, hyacinten en narcissen weer bloeien. Een maand later kleurt het bos wit van het fluitenkruid. Die diversiteit aan bloemen lokt hopelijk meer en andere soorten (wilde) bijen en vlinders naar ons tuincomplex. Het groene bladerdek zorgt

voor zuurstof en verkoeling en vormt zomers een buffer tegen het drukke verkeer.
In 2015 ontving onze vereniging een donatie van de stichting Heg & Landschap die zich actief inzet voor de verspreiding van inheemse struiken en boomsoorten.
Toen wij Lex Roeleveld op een winderige dag in april in Ochten ontmoetten, toverde hij een verzameling gelabeld inheems plantgoed uit zijn aanhangwagen. Wij kregen (bos)rozen, wilde appel, een rode kornoelje, inheemse vogelkers, kardinaalsmuts en sleedoorns. Tot onze verrassing ontbrak de factuur. Dit was mogelijk dankzij de Franse sponsor Fondation Yves Rocher-Institut de France.
Jaarlijks houden wij twee werkbeurten in het bos. De laatste was kort voor het broedseizoen op zaterdag 11 maart jl. Maar ook op andere dagen hebben diverse leden hun steentje bijgedragen.

Met dank aan Lex Roeleveld van de Stichting Heg & Landschap en de Fondation Yves Rocher.De stichting krijgt voor haar werk een bijdrage van het cosmeticabedrijf Yves Rocher, dat zich al jarenlang wereldwijd inzet voor de biodiversiteit en de aanplant van inheemse bomen.

www.hegenlandschap.nl.
Floron, www.verspreidingsatlas.nl/planten.
Natuurorganisatie Floron coördineert het onderzoek naar de verspreiding van wilde planten in Nederland.

Met link naar de plantenlijst bij werkbeurt in het bos op 11 maart 2017 www.tuinverenigingleeuwenbergh.nl

Kinder(moes)tuintjes

tekst en foto's door Lisette Krul

Het ene kind is het andere niet. Van mijn twee dochters (11 en 8 jaar oud) was met name de jongste geïnteresseerd in een eigen (moes)tuintje. Toen wij twee jaar geleden de tuin kregen mochten ze allebei een eigen stukje hebben om alles in te planten wat ze wilden.

De meiden kregen van opa en oma het boek 'Met meester Bert op ontdekkingstocht door je tuin' vol tips en wetenswaardigheden per seizoen. De oudste zat lekker in het tuinhuisje en verslond het boek, terwijl de jongste direct met haar handen in de aarde zat. Ze kregen viooltjes en een aardbeienplantje, zaaiden worteltjes en plantten de thuis opgekweekte sla- en bloemkoolplantjes. Het grappige was dat de oudste keurig rechte richels maakte en de jongste een romantisch tuintje met een kronkelpaadje aanlegde op haar 1,5 m2.

De slaplantjes en bloemkool stonden een paar dagen in de grond, toen we opgewonden weer bij de

tuin aankwamen om te kijken hoe het er mee stond. Tot onze schrik waren de sla en bloemkool helemaal kaalgevreten! Die schattige konijntjes die we al vaak hadden zien weghuppen hadden ze opgepeuzeld. Tja, dat hoort er ook bij. Helaas zijn de worteltjes ook nooit groot geworden. Gelukkig stond achter in de tuin een prachtige grote framboos, vol vruchten!
Een dag, hoogzomer, zouden we boontjes eten. Dochter bedacht toen dat het leuk was om een peultje van een sperzieboon te planten. Ik dacht dat dit toch op niets uit zou lopen. Maar ergens in september hingen daar toch opeens drie bonen aan een plantje! Nog nooit aten die kinderen een lekkerder sperzieboontje. Waar de oudste het na het bonenexperiment wel voor gezien hield, omdat ze zulke vieze handen van tuinieren kreeg, begon het voor de jongste net leuk te worden.

We bedachten het jaar erop dat het handiger was om 'konijnenvoer' in een hoge bak te verbouwen, in het begin met gaas erover. Albert Heijn werkte natuurlijk ook goed mee met het aanleveren van verschillende zaadjes in handige kweekpotjes. Enkele zaadjes groeiden uit tot grote kroppen sla en andijvie. De worteltjes bleven weliswaar klein, maar elke keer een vers worteltje uit de aarde trekken vonden de meisjes heerlijk! Ook een leuke ontdekking was, dat wortels de meest wonderlijke vormen kunnen aannemen.
We zaaiden eigenlijk iets teveel tegelijk. Een paar AH-moestuintjes beslaan uiteindelijk al snel een vierkante meter. En vooral als er courgette en pompoen bij zit! Het onkruidvrij houden deed ik vooral zelf. De

cherrytomaatjes hadden we ook thuis opgekweekt en die groeiden uit tot een half oerwoud. Maar dat vonden de kinderen niet erg, want iets lekkers oogsten is natuurlijk het allerleukste! In de zomer konden ze elke keer als we op de tuin waren wel iets vinden om te snoepen: aardbeien, bessen, wortels, tomaatjes, frambozen en uiteindelijk ook appels. En de sla, andijvie, courgette en boontjes, die waren vooral voor moeder erg leuk.

De tuin van Museum Voorlinden
door Inez Merhottein

In de maand juli bezocht ik de tuinen bij Museum Voorlinden, ontworpen door Piet Oudolf, een ook internationaal bekende tuinarchitect. Wat mij in het ontwerp voor de tuinen van Voorlinden het

meeste opviel: Oudolf plant overal in de borders, ongeveer om de 80 cm, dahlia's! Een boerenbloem die je vroeger bij boerderijen zag staan. Ik ben er dol op, omdat je er in combinatie met rozen schitterende kleurencombinaties mee kunt maken.
Als al die dahlia's in augustus volop bloeien, zal dat spectaculair zijn.

De planten staan er goed bij. De borders zijn duidelijk nog nieuw, de grassen zijn heel wijd uit elkaar geplant. De echinacea's staan wat verdwaald tussen andere groepen, hier en daar een enkele.

Er zijn hoge wiebelende grassen, mooie zachtgele schermbloemen, zacht lila monarde's en oranje helleniums; ook in gebrande Siena (pigment met een aardkleur uit Sienna). Ook helderblauw slangenkruid, een enkele lila iris. Op alle borders is heel veel zon, de omlijsting door de grote oude bomen is heel mooi.
De borders liggen om ronde met gras begroeide heuveltjes, je wandelt steeds langs gebogen lijnen om alles te bekijken. Het is heel ruimtelijk, er bloeit al veel, maar er staan ook nog veel planten in knop. De grassen geven lucht en beweging. Er gaat een grote rust uit van het geheel. Volgend jaar augustus zouden de borders tot volle wasdom moeten zijn gekomen. Iets om in je agenda te zetten.
Vanuit het museum is het geweldig mooi om de borders door de glazen wanden te zien, met de hoge bomen op de achtergrond of de heuvel en weiden.

Adres Museum Voorlinden:
Buurtweg 90, 2244 AG Wassenaar
Openingstijden en route zie: www.voorlinden.nl
De tuinen zijn vrij toegankelijk

Vier seizoenen Leeuwenbergh - Winter

Fotoreportage

Vier seizoenen Leeuwenbergh - Lente

Fotoreportage

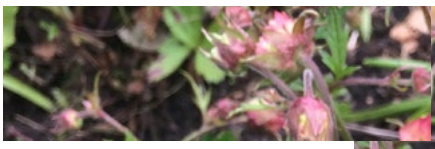

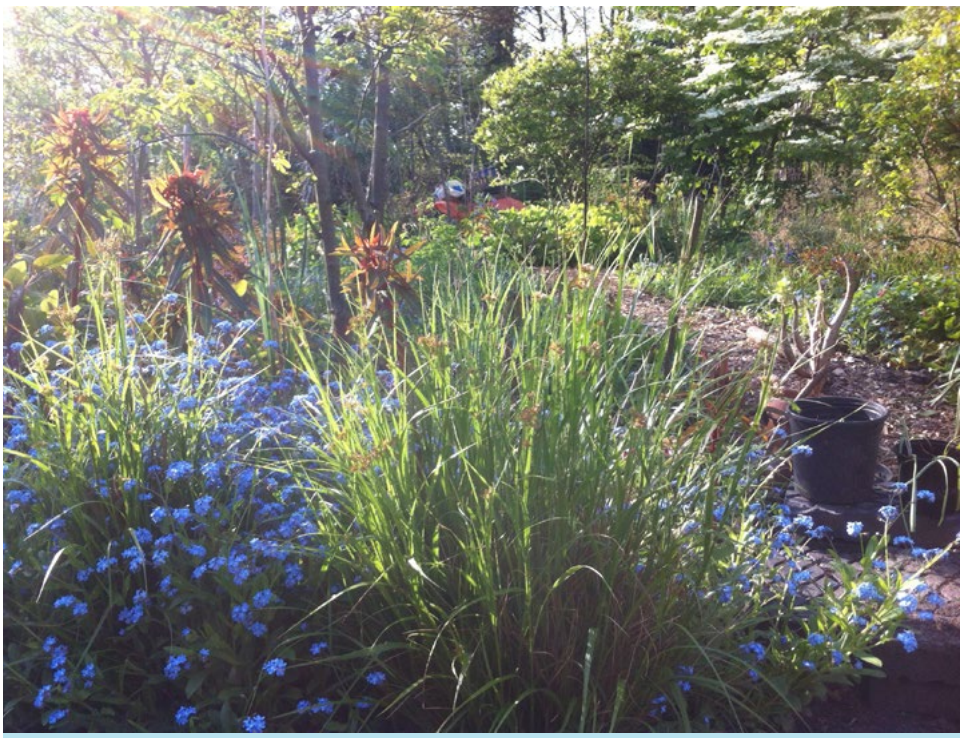

Vier seizoenen Leeuwenbergh - Zomer

Fotoreportage

Vier seizoenen Leeuwenbergh - Herfst

Fotoreportage

Een paar boeketjes uit Babette's tuin (49)

als afscheid van de nieuwsbrief, die zij met dit nummer voor het laatst vormgaf. De redactie zoekt een opvolger/ster.
Is er iemand op ons complex met (enige) grafisch ontwerp-ervaring of -ambitie?

Over Tuinen van Leeuwenbergh
Deze nieuwsbrief verschijnt af en toe

Redactie:
Veronica Hekking
Carrie Keij

Vormgeving & seizoens-koptekening:
Babette Wagenvoort

Foto's Vier Seizoenen:
Jan van den Burg
Eduard Evenblij
Marjan Gerritsen
Veronica Hekking
Inez Merhottein
John Staal
Anna van Stuijvenberg
Babette Wagenvoort

Stuur bijdragen/ideeën naar:
nieuws.leeuwenbergh@gmail.com

foto: Babette Wagenvoort